

Pälkäneen kunnan vanhusneuvosto

Kokousaika	tiistai 28.4.2026 klo 12:04-13:47		
Kokouspaikka	Valtuustosali		
Osallistujat	Mellavuo Vesa	puheenjohtaja	
	Jaakola Kerttu	varapuheenjohtaja	
	Kokkola Tiina	jäsen	
	Kyyrä Tuula	jäsen	
	Nurmela Mirja	jäsen	
	Pajunen Aini	jäsen	
	Paulin Tuula	jäsen	
	Koponen Kirsi	luottamushenkilöedustaja	
	Ruotsalainen Tiina	luottamushenkilöedustaja	
	Manninen Eeva	pöytäkirjanpitäjä	
	Apell Harri	asiantuntija	1-5 kohdat
	Muhonen Anu	asiantuntija	1-5 kohdat
	Stenius-Kaukonen Marjatta	vammaisneuvoston puheenjohtaja	1-5 kohdat
Poissa	-		
Käsitellyt asiat	1–16		
Liitteet	1–2		

Allekirjoitukset

Asiakirjan ovat sähköisesti allekirjoittaneet

Vesa Mellavuo
puheenjohtaja

Eeva Manninen
pöytäkirjanpitäjä

Tiina Kokkola
pöytäkirjantarkastaja

Tuula Paulin
pöytäkirjantarkastaja

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Esitys: Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa läsnä olevat jäsenet ja varajäsenet.

Kokous: Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:04 ja totesi läsnäolijat.

2. Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Esitys: Valitaan pöytäkirjan tarkastajiksi kaksi jäsentä.

Kokous: Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Tiina Kokkola ja Tuula Paulin.

3. Esityslistan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään esityslista.

Kokous: Muutoksena esityslistaan lisätään Marjatta Stenius-Kaukosen puheenvuoro koskien Luopioisten perusterveydenhuollon palvelujen saavutettavuutta (kohta 5.).

4. Pälkäneen kunnan tekniset palvelut

Esitys: Keskustellaan teknisestä suunnittelusta, rakentamisesta ja esteettömyydestä. Kunnan edustajina tekninen johtaja Harri Apell ja kiinteistöinsinööri Anu Muhonen.

Kokous: Tekninen johtaja Harri Apell ja kiinteistöinsinööri Anu Muhonen esittelivät teknisten palveluiden toteuttamaa esteettömyystyötä, kunnassa toteutettuja esteettömyyskorjauksia sekä esteettömyysindeksoinnin tuloksia ja esteettömyydestä käytiin keskustelua.

5. Luopioisten terveystalvelujen saavutettavuus

Esitys: Marjatta Stenius-Kaukonen kertoo Luopioisten perusterveydenhuollon palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta käsittelevän Kukkia SOTE-ryhmän laatiman kyselyn tuloksista.

Kokous: Marjatta Stenius-Kaukonen esitteli Luopioisten terveystalveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta käsittelevän Kukkia sote-ryhmän laatiman kyselyn tuloksia ja siitä nousseita huomioita.

6. IkiHyte-verkosto

Esitys: Eeva Manninen kertoo Pälkäneelle perustettavasta IkiHyte-verkostosta.

Kokous: Eeva Manninen kertoi Pirhan perustamasta ikääntyneiden hyte-työtä edistävästä IkiHyte-verkostosta, joka koostuu paikallisista IkiHyte-verkostoista. Keskusteltiin Pälkäneen IkiHyte-verkoston perustamisesta ja todettiin, että se voisi rakentua vanhus- ja vammaisneuvostojen ympärille siten, että säännöllisesti pidetään laajennettu kokous, johon kutsutaan mukaan ikääntyneiden parissa toimivia tahoja. Ensimmäinen IkiHyte-verkoston perustamista käsittelevä laajennettu kokous esitetään järjestettäväksi syksyllä vanhus- ja vammaisneuvostojen yhteisen kokouksen yhteydessä.

7. Vanhus- ja vammaisneuvostojen edustajille puheoikeus valtuuston kokouksiin

Esitys: Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 13.4. myöntää puheoikeuden valtuuston kokouksiin Tiina Kokkolalle ja Hannu Hailille.

Kokous: Vanhusneuvostoa edustavalle Tiina Kokkolalle ja vammaisneuvostoa edustavalle Hannu Hailille on myönnetty puheoikeus valtuuston kokouksiin. Tiina Kokkola kertoi lyhyesti 13.4. pidetystä kunnanvaltuuston kokouksessa pitämästään puheenvuorosta.

8. Pirhan vanhusneuvoston kokous 7.4.2026

Esitys: Vesa Mellavuo kertoo 7.4.2026 pidetystä Pirhan vanhusneuvoston kokouksesta.

Kokous: Vesa Mellavuo kertoi alueellisen vanhusneuvoston kokouksessa käsitellyistä asioista, joita olivat omaishoitajien PIRKKO-hanke, RAI-järjestelmä, IKI2035-ohjelma, Yhteistyössä kotia kohti - prosessi sekä kannanotto ympärivuorokautiseen asumiseen.

9. Pälkäneen kunnan hyvinvointityöryhmän kokous 16.4.2026

Esitys: Eeva Manninen kertoo 16.4.2026 pidetystä kunnan HYTE-työryhmän kokouksesta.

Kokous: Eeva Manninen kertoi lyhyesti HYTE-työryhmän kokouksesta, jossa keskeisenä aiheena oli lasten ja nuorten liikunta- ja ravitsemustottumuksia käsittelevän tiedonkeruun tulokset. Muita aiheita olivat mm. harrastuskalenteri, hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden seuranta ja nuorisoyhteistyöryhmän asiat.

10. Vammais- ja vanhusneuvostojen tekemien aloitteiden eteneminen

Esitys: Vammais- ja vanhusneuvostojen tekemien aloitteiden (apuvälineiden palauttaminen, silmänpainemittausten pilottihanke) käsittelyyn liittyen pidettiin kuulemistilaisuus 20.2.2026 TAYS:ssa. Käydään läpi Pirhan aloitteisiin antamat vastaukset (liitteet 1 ja 2).

Kokous: Käytiin läpi Pirhan aloitteisiin antamien vastausten yhteenvedot. Pirha perustaa apuvälineiden palautusprosessin suunnittelemiseksi työryhmän. Silmänpainemittausten toteuttamista lähiasemilla tai lähiasiointipisteissä ei pidetty mahdollisena, mutta seuraavaksi selvitetään silmänapainemittausten järjestämistä apteekeissa tai uutena ehdotuksena järjestöyhteistyönä SPR:n kanssa.

11. Rautahovin senioritupa

Esitys: Pirhan hankeavustuksella järjestettävä Rautahovin senioritupa käynnistyi 17.3.2026. Vesa Mellavuo kertoo Rautahovin seniorituvan toiminnasta.

Kokous: Rautahovin senioritupa käynnistyi 17.3. ja toteutuu vuoden 2026 ajan joka toinen tiistai (pois lukien kesätauko) Rautajärvellä. Pirhan avustuksella toteutettavan hankkeen tilaisuuksissa kerrotaan erityisesti ikääntyvien hyvinvointiin ja terveyteen liittyvistä asioista. Hankkeen vetäjänä on Terja Yliranta-Keränen. Aloitustilaisuudessa oli myös Pirhan vanhusneuvoston puheenjohtaja Taina Törmä.

12. Vanhusneuvoston tiedottaminen

Esitys: Keskustellaan vanhusneuvoston omasta tiedottamisesta, tiedotettavista asioista sekä tiedotuskanavista.

Kokous: Vanhusneuvoston tiedottamisesta ja tiedotuskanavista käytiin keskustelua. Todettiin, että vanhusneuvoston esite täytyy päivittää ja tiedotteeseen tulisi kirjata ikääntyneen väestön kannalta oleellisia yhteystietoja. Vesa Mellavuo, Tiina Kokkola ja Eeva Manninen päivittävät tiedotteen toukokuun 2026 aikana. Tiedon ja tiedotteiden jakamisessa hyödynnetään aktiivisesti ikääntyneiden kohtaamispaikkoja sekä vanhusneuvoston jäsenten edustamia yhteisöjä.

13. Turvallisuusfoorumi 18.2.2026 ja turvallisuuskysely

Esitys: Käydään läpi turvallisuusfoorumissa 18.2.2026 käsiteltäviä asioita ja keskustellaan turvallisuusasioista ikääntyneiden näkökulmasta.

Kokous: Turvallisuusfoorumissa 18.2. käsiteltiin kylien varautumis- ja turvallisuusasioita sekä toimintatapoja erilaisissa ongelmatilanteissa. Toukokuussa toteutetaan Pirhan toimesta turvallisuuskysely, johon olisi hyvä saada mahdollisimman kattavasti vastauksia myös ikäihmisiltä. Tämän edistämiseksi toimitetaan paperisia kyselylomakkeita ikääntyneiden kohtaamispaikkoihin. Varautumis- ja turvallisuusasioita ikääntyneiden näkökulmasta on tärkeää käsitellä vanhusneuvostossa laajemmin ja mahdollisuuksien mukaan turvallisuuskyselyn tuloksia hyödyntäen. Turvallisuusteemaa käsitellään perusteellisemmin vanhusneuvoston kokouksissa syksyllä 2026.

14. Muut asiat

Esitys: Käsitellään muut esille tulevat asiat.

- Kulkuongelmat kuntosalille entisen palvelukoti Kanervan tiloissa
- Kuljetuksiin liittyvät haasteet esillä kunnanvaltuuston kokouksessa 13.4.

Kokous:

- Entisen palvelukoti Kanervan kuntosalille kulkemisessa on haasteita, sillä esteetön kulku kotihoidon tilojen kautta ei ole sallittu, vaan kulkeminen tapahtuu sivuoven kautta, jossa on kaltevaa pihamaata ja korkeat raput. Asiaa selvitetään kotihoidon, Pirhan toimitilapalveluiden sekä rakennuksen omistavan Palvelukotisäätiön kanssa. Tilannetta seurataan.

- Kunnanvaltuustossa 13.4. oli lyhyesti keskusteltu ikääntyneiden kulkemisesta palveluiden sekä kohtaamispaikkojen pariin ja siihen liittyvistä ongelmista. Ehdotuksena nousi, että kulkemisen haasteita tulisi kartoittaa kyselyn avulla. Asiaa harkitaan.

15. Seuraavan kokous

Kokous: Seuraava kokous pidetään tiistaina 15.9.2026 klo 12.

16. Kokouksen päättäminen

Kokous: Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13:47.

16.03.2026

Asian tunnus 31143/2025
Julkinen

Vastaus asukasaloitteeseen

Pälkäneen vammaisneuvosto ja Pälkäneen vanhusneuvosto ovat 17.11.2025 tehneet asukasaloitteen, jossa ehdotetaan Pirkanmaan hyvinvointialueella apuvälineiden palautusta parannettavan niin, että apuvälineet voi palauttaa lähimpään Pirkanmaan hyvinvointialueen toimipisteeseen tai että ne noudetaan kotoa. Esitys aloitteesta on hyväksytty 4.11.2025 Pälkäneen kunnan vanhus- ja vammaisneuvostojen kokouksessa. Aloitteen ovat allekirjoittaneet Pälkäneen vammaisneuvoston puheenjohtaja Marjatta Stenius-Kaukonen ja Pälkäneen vanhusneuvoston puheenjohtaja Vesa Mellavuo.

Aloitteen perusteluissa kerrotaan apuvälineiden palauttamisen olevan monille asiakkaille ja heidän läheisilleen vaikeaa. Pirkanmaan syrjäisissä kunnissa asuu keskimääräistä enemmän ikäihmisiä, joilla monien apuvälineiden tarve on suuri. Pälkäneen etäisimmistä kylistä matka Kangasalle on 50–70 km eikä julkista liikennettä ole. Julkisessa liikenteessä ja omilla autoilla suurempien apuvälineiden palautus on mahdotonta. Läheiset eivät voi käyttää työaikaansa apuvälineiden palautukseen ja asuvat usein kaukana. E erityisen raskasta apuvälineiden palauttaminen läheisille on heti omaisen kuoleman jälkeen. Huomiota on kiinnitetty myös erilaisiin ohjeistuksiin eri apuvälineiden kohdalla siten, että esimerkiksi Pälkäneeltä:

- perusterveydenhuollon apuvälineet palautetaan Kangasalle
- näön, kuulon ja hengityksen apuvälineet Taysiin erikoisaloille
- erikoissairaanhoidon apuvälineet Taysin apuvälinekeskukseen
- Sydänsairaalan apuvälineet palautetaan Sydänsairaalaan
- sairaalasängyt haetaan kotoa

Lisäksi kerrotaan, että aiemmin Pälkäneen työttömien työpaja kuljetti apuvälineitä asiakkaiden kotoa ja hoiti palautuksen, mutta tätä palvelua ei enää ole käytettävissä.

Vastaus aloitteeseen

Aloitteen vuoksi keräsimme tietoa Pirkanmaan hyvinvointialueen apuvälineiden palauttamisen toimintatavoista ja selvitimme aloitteen ehdotukseen vaikuttavia asioita. Kutsuimme aloitteen allekirjoittajat kuultaviksi aloitteen johdosta. Kuulemistilaisuus pidettiin 20.2.2026 klo 15–16. Kuulemistilaisuudessa keskusteluun osallistuivat aloitteen laatijoiden edustajat Sairaalapalveluiden ylilääkäri Olli Leppänen, Sosiaali- ja terveyskeskusjohtaja Sari Mäkinen, ylilääkäri Riikka Luoto, ylilääkäri Hannele

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 16.03.2026 klo 13:53. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Hasala ja Palvelupäällikkö Jaana Larimo ja Tays Silmäsairaalan vastuualuejohtaja Marko Kataja. Keskustelussa kävimme yhdessä läpi asiat, jotka aloitteen ehdotukseen liittyvät.

Pirkanmaan hyvinvointialueella Alueellisen apuvälinekeskuksen hallinnoimia perustason apuvälineitä, kuten kyynärsauvoja, kävelytelineitä ja suihkutuoleja luovutetaan alueellisista soteasemien apuvälineyksiköistä ja Taysin apuvälineyksiköstä luovutetaan mm. alle 16-vuotiaiden lasten apuvälineet, sähköisen liikkumisen apuvälineet, vammaispalvelun välineet ja laitteet, kommunikoinnin ja tietokoneen käytön apuvälineet. Näön, kuulon ja hengityksen apuvälineet taas porrastuvat erikoissairaanhoidon omille erikoisalueille, osaksi hoitokokonaisuuksia. Sydänsairaalla on aivan omat apuvälineensä ja ilmeisesti myös hallintajärjestelmänsä. Kun perustason ja erikoissairaanhoidon apuvälineet porrastuvat eri hoitokokonaisuuksiin, myös apuvälineiden hallintajärjestelmässä lainauksien näkyvyys porrastuu ja toimijat näkevät vain oman yksikkönsä hoitovastuulla olevien asiakkaiden apuvälineet. Tämä haastaa apuvälinekokonaisuuden hallintaa ja suunnittelua.

Pirkanmaan hyvinvointialueella noudatetaan Sosiaali- ja terveysministeriön lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteiden oppaan (STM 2023) ohjeistuksia. Valtakunnallinen toimintamalli on, että sellaisten apuvälineiden palauttaminen, joiden kuljettaminen henkilöautossa on mahdollista, on asiakkaan vastuulla. Tämä ilmenee edellä mainitussa oppaassa siten, että myös apuvälineen kuljetus korjaukseen ja huoltoon on ensisijaisesti asiakkaan vastuulla silloin, kun se on mahdollista tavanomaisin keinoin, eikä aiheuta ylimääräisiä kustannuksia. Kooltaan suurien ja painavien apuvälineiden (esim. sähköstätöinen sänky) kuljetuksen järjestämisestä ja kuljetuskustannuksista vastaa terveydenhuollon toimintayksikkö. Ohjeistusten mukaisesti Apuvälinekeskus kuljettaa isokokoiset apuvälineet (sängyt, nostimet, seisomatelineet ym.) asiakkaalle kotiin ja noutaa ne myös takaisin. Isokokoisten apuvälineiden noutamisen yhteydessä kuljetetaan aina myös muut palautuvat apuvälineet, olivat ne sitten Apuvälinekeskuksen tai erikoissairaanhoidon apuvälineitä. Erityisesti näin silloin, kun syy kuljetukselle on asiakkaan menehtyminen. Aloitteessa oli erikseen mainittu sähköstätöiset sängyt, joiden tarve usein tarkoittaa tarvetta monelle muullekin apuvälineelle.

Sähköstätöiset sängyt kuljetetaan/noudetaan aina apuvälinekeskuksen toimesta, kuljetuksen yhteydessä ne saatetaan myös käyttökuntoon asiakkaan kotona. Sänkykuljetusten yhteydessä pyritään aina viemään/noutamaan kaikki muutkin asiakkaan mahdollisesti tarvitsemat apuvälineet. Myös erikoissairaanhoidon erikoisaloilta näön kuntoutuksesta isoin suurennuslaite (ns. lukutelevisio) kuljetetaan Näönkuntoutuksen toimesta ja samalla tietysti kulkevat pienemmät apuvälineet. Hengitysapuvälineistä osa on myös suurikokoisia ja painavia, kuten happirikastimet, joten apuvälineen palauttaminen on haastavaa. Ennen Pirkanmaan hyvinvointialuetta asiakkaat ovat palauttaneet nämä terveyskeskuksiin, mikä nähtiin hyvänä toimintamallina. Pirkanmaan hyvinvointialueen nettisivuilla ohjeistetaan apuvälineiden palautuksesta: "Voit palauttaa apuvälineet oman asuinkuntasi apuvälineyksikköön sen aukioloaikoina". Apuvälineyksiköt sijoittuvat jokaiselle soteasemalle, mutta eivät kaikille lähiasemille. Pälkäne on lähiasema, jossa on myös kolmena

päivänä viikossa lähikuntoutuksen fysioterapeutin suoravastaanotto ja siten kuntoutuksen toimintaa.

Olemme tehneet aloitteen pohjalta esiselvitystä eri toimijoiden näkemyksistä ja myös selvittäneet niin Apuvälinekeskuksen kuin erikoissairaanhoidon apuvälineiden palautumista pälkäneläisiltä. Käytettävissä olevan tiedon mukaan palautettuja apuvälineitä on vuositasolla noin tuhat ja lähes 80 % niistä on perusterveydenhuollon apuvälineitä, vajaat 20 % näön, kuulon ja hengityksen apuvälineitä ja vain muutama prosentti vaativia Apuvälinekeskuksen apuvälineitä, jotka myös pääsääntöisesti noudetaan kotoa.

Yhteenveto

Pälkäneen kunnan alueella asuu paljon ikäihmisiä, väestö ikääntyy ja apuvälinetarve kasvaa. Nykyinen apuvälineiden palauttamisen ohjeistus alueelliseen apuvälineyksikköön tarkoittaa etäisimmistä kylistä jopa 70 kilometrin matkaa Kangasalan soteasemalle. Isokokoisten apuvälineiden kuljetuksista Apuvälinekeskus vastaa jo nykyisellään ja näön kuntoutus omalta osaltaan.

Tekemämme esiselvityksen perusteella erityisesti suurimman apuvälineryhmän eli perustason apuvälineiden osalta päätimme perustaa työryhmän laatimaan suunnitelman apuvälineiden palauttamisen mahdollistamiseksi Pälkäneen lähiasemalle. Perusterveydenhuollon apuvälinepalautuksia pälkäneläisillä on nykyisin noin 60–70 kuukaudessa, ja vaikka näistä vain osa palautuisi Pälkäneen lähiasemalle, on palautuksille suunniteltava huolellisesti tilat ja kuljetukset. Asialle perustetaan työryhmä, joka pohtii apuvälineiden palautusprosessin koko Pirkanmaan hyvinvointialueelle ja raportoi työn edistymisestä sotekeskusjohtotiimille.

Keskustelimme kuulemistilaisuudessa apuvälineiden palautusprosessista ja kerroimme, että asiaa varten perustettu työryhmä selvittää ja selkiyttää apuvälineiden palautusprosessia.

Kiitämme asukasaloitteen laatimisesta ja tärkeän asian esiin nostamisesta, mikä auttaa meitä kehittämään toimintaamme.

Virpi Heikkinen
Vastuualuejohtaja
Erytishenkilöstö ja
lääkinnällinen kuntoutus

Jaana Larimo
Palvelupäällikkö
Alueellinen
apuvälinekeskus

Hannele Hasala
Yli lääkäri
Keuhkosairauksien
poliklinikka

16.03.2026

Asian tunnus 31143/2025
Julkinen

Vastaus asukasaloitteeseen

Pälkäneen vanhus- ja vammaisneuvosto ovat tehneet asukasaloitteen, jossa ehdotetaan, että Pirkanmaan hyvinvointialue järjestää pilottina silmänpainemittaukset Pälkäneen lähiasemalla, Luopioisten ja Sahalahden lähiasiointipisteissä tai lähitoreilla Kuhmalahti mukaan lukien. Perusteluina asukasaloitteessa on, että glaukooma on toiseksi yleisin näkövamma syy iäkkäillä. Siksi on tärkeää, että potilaat pystyvät huolehtimaan silmänpainemittauksista heille annetun seurantasuunnitelman mukaisesti.

Glaukoomapotilaiden hoito tapahtuu TAYS Silmäkeskuksessa. Tutkimuskäyntien välillä potilaat ohjataan kuitenkin mittauttamaan silmänpainetta oman paikkakunnan optikkoliikkeissä tavallisimmin puolen vuoden välein, tarvittaessa myös tiheämmin. Potilas saa kotiin seurantasuunnitelman, jossa kerrotaan ideaalinen painetaso. Jos paine ylittää niin sanotun reagointirajan, potilaan tulee soittaa Silmäkeskukseen. Vaikka Pirkanmaalla on aika kattava optikkoliikeverkko, ei niitä kuitenkaan ole kaikilla paikkakunnilla. Pälkäneellä ja entisissä Luopioisten, Sahalahden ja Kuhmalahden kunnissa optikkoliikkeitä ei ole, vaan lähimmät ovat Kangasalan keskusalueella, jolloin matkat ovat pisimmillään 50–70 km. Kun väestö on keskimääräistä iäkkäämpää, julkista liikennettä ei ole lainkaan tai sitä on niukasti, voi silmäpaimittauksissa käynti muodostua vaikeaksi. Näkökenttäpuutokset voivat estää ajokortin saannin. Luopioisissa järjestöjen perustaman Kukkian-soteryhmän kyselyssä uusista palveluista, toivottiin eniten silmänpainemittauksia Luopioisiin. Luopioisten Leijonat ovat alustavasti ilmoittaneet, että he voisivat hankkia silmänpainemittarin yhdessä alueen muiden Leijonien kanssa.

Glaukoomaa sairastaa noin 2 prosenttia väestöstä. Pälkäneellä voidaan arvioida glaukoomaa sairastavia olevan ikärakenne huomioon ottaen noin 150, joista Luopioisissa n 60–70. Mittaukset pitäisi kuitenkin suorittaa Pirhan toimesta joko lähiasemien tai lähiasiointipiteiden tai lähitorien henkilökunnan toimesta. Tärkeänä perusteluna esitetään myös se, että potilaiden pitäisi olla tasavertaisessa asemassa sairaudesta riippumatta. Diabeetikoiden silmänpohjakuvaukset järjestetään Pirhan toimesta lähellä hoitopaikasta riippumatta. Vastaavasti silmänpainemittaukset tulee järjestää Pirhan toimesta.

Vastaus aloitteeseen:

Aloitteen vuoksi keräsimme tietoa Pirkanmaan hyvinvointialueen glaukooman seurantamallista ja selvitimme aloitteen ehdotukseen vaikuttavia asioita. Kutsuimme aloitteen allekirjoittajat kuultaviksi aloitteen johdosta. Kuulemistilaisuus pidettiin 20.2.2026 klo 15–16. Kuulemistilaisuudessa keskusteluun osallistuivat aloitteen laatijoiden edustajat, Tays Silmäsaaran vastuualuejohtaja Marko Kataja, Sairaalapalveluiden ylilääkäri Olli Leppänen,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 16.03.2026 klo 13:55. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Sosiaali- ja terveystieteiden johtaja Sari Mäkinen, ylilääkäri Riikka Luoto, ylilääkäri Hannele Hasala ja palvelupäällikkö Jaana Larimo. Keskustelussa kävimme yhdessä läpi asiat, jotka aloitteen ehdotukseen liittyvät.

Nykyisen kiireettömän hoidon perusteiden mukaisesti glaukooman seurannasta vastaa erikoissairaanhoidon, eikä glaukooman seuranta siksi kuulu perusterveydenhuollon vastuulle. Pirkanmaan hyvinvointialueen sosiaali- ja terveysasemilla lääkäri mittaa silmänpaineen potilaan, jos potilaalle kohonneeseen silmänpaineeseen viittaavia oireita. Toimintamalli perustuu kiireettömän hoidon perusteisiin ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä sovittuun hoidon porrastukseen.

Pirkanmaan hyvinvointialueella glaukoomapotilaiden hoito tapahtuu Tays silmäkeskuksessa, joka vastaa glaukoomapotilaiden hoidosta ja hoidon seurannasta. Korkean riskin glaukoomapotilaiden hoito ja seuranta toteutetaan kokonaisuudessaan TAYS silmäkeskuksessa. Muiden glaukoomapotilaiden hoidon seuranta toteutetaan kiireettömän hoidon perusteiden ja Käypä hoito suosituksen mukaisesti. Seurantaan kuuluu tutkimuspaketti (näkökenttätutkimus, silmänpohjakuvat ym.) tyypillisesti 2 vuoden välein (vaihtelu 1–3 vuotta). Potilaille on määritelty silmänpaineisiin reagoitirajat, joiden ylittyessä potilaat ottavat yhteyttä silmäkeskukseen, ja hoitoa tarvittaessa tehostetaan. Silmänpaineiden seuranta näiden tutkimuskäyntien välillä tapahtuu optikkoliikkeissä esimerkiksi puolivuositain. Potilaat hakeutuvat itse mittauksiin ja raportoivat tulokset tarvittaessa silmäkeskukseen. Tämänhetkinen seurantakäytäntö on koettu kaikin puolin toimivaksi ja joustavaksi. Oletus on, että käytännössä kaikki seurannassa olevat potilaat puolen vuoden aikana vierailevat sellaisessa taajamassa, jossa on optikkoliike. Optikkoliikkeen perimä kustannus mittauksesta on hyvin pieni, noin 5–10 €. Aloitteessa ehdotettu silmänpainemittaus koskee muiden glaukoomapotilaiden kuin korkean riskin potilaita hoidon seurantaa. Näitä on valtaosa glaukoomapotilaista.

Silmänpaineen mittaukseen tarvittava laite on lääkinnällinen laite. Pirkanmaan hyvinvointialue vastaa kaikista käytössään olevista lääkinnällisistä laitteista, niiden huolloista, kalibroinneista, laadunvarmistuksesta ja rekisteröi kaikki laitteet lääkintälaitteita koskevan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Siten Pirkanmaan hyvinvointialueen tulee itse hankkia käytössään olevat lääkinnälliset laitteet. Mikäli silmänpainemittauksia alettaisiin tarjota aloitteessa ehdotetuissa toimipisteissä tai yhdenvertaisuuden vuoksi kaikissa vastaavissa Pirkanmaan hyvinvointialueen toimipisteissä, tulisi kaikki toimipisteet varustaa silmänpainemittareilla ja huolehtia mittareiden toiminnasta ja huolloista.

Silmänpaineen mittauksen nykyisillä välineillä voi tehdä kuka vain laitteen toimintaan perehtynyt henkilö. Mittauksen suorittaminen ei vaadi terveydenhuollon koulutusta. Silmäkeskuksessa myös tutkimusapulaiset ja valokuvaajat mittaavat silmänpaineita. Jos silmänpainemittauksia alettaisiin tarjota lähiasemilla, lähiasiointipisteillä tai Lähitoreilla, tulisi palvelun olla saatavilla yhdenvertaisesti kaikille silmänpainetautipotilaille Pirkanmaalla. Tämä edellyttäisi mittaamiseen tarvittavan välineistö lisäksi mittauksen suorittavaa henkilöstöresurssia. Vuoden 2026 talousarvion resursseilla ei ole mahdollista toteuttaa silmänpaineen mittauksia aloitteen ehdotuksen mukaisesti.

Yhteenveto

Glaukoomaa sairastaa noin 2 % väestöstä. Noin puolen vuoden välein optikolla tehtävää silmänpainemittausta ei ole katsottu kohtuuttomaksi seurantavaatimukseksi eikä saavutettavuudeltaan mahdolliseksi. Näin isolle potilasmäärälle seurantojen järjestäminen Pirkanmaan hyvinvointialueen perustason palveluissa siten, että palvelu olisi saatavilla kaikille yhdenvertaisesti, ei tällä hetkellä ole mahdollista. Aloitteella on talousarviovaikutuksia, minkä vuoksi ehdotettua ideaa voidaan arvioida aikaisintaan vuoden 2027 talousarviota laadittaessa. Pohdimme kuulemistilaisuudessa yhdessä, olisiko aloitteen tekijöiden mahdollista neuvotella silmänpaineen mittauspalvelusta yhteistyössä esimerkiksi alueen apteekkien kanssa. Apteekeilla on palvelupisteitä vielä melko tiheästi, ehkä tiheämmin kuin optikkoliikkeillä. Lisäksi alueen Apteekeilla on ollut mielenkiintoa tarjota uusiakin palveluita osana toimintaansa. Pirkanmaan hyvinvointialueen edustajat lupasivat ottaa idean puheeksi Pirkanmaan alueen Apteekkien ja Pirhan yhteistapaamisessa.

Haluamme kiittää aloitteen laatijoita aktiivisesta ideoinnista ja asukasaloitteen laatimisesta!

Riikka Luoto
ylilääkäri
Pirkanmaan hyvinvointialue
Vastaanottopalvelut

Sari Mäkinen
sotokeskusjohtaja
Pirkanmaan hyvinvointialue
Avopalvelut

Allekirjoitustosite

SignSpace-palvelussa tehty allekirjoitus

Päiväys: 2026-05-12 21:42:29 (EET)

Tarkistuskoodi: 1DHXJHKGVO4WUEYUE98ESDDRJHVGQR0M5Q
XT9PWQCFD0RXJWYVHCTJ8TTH4DUVNQE2VQ8N2WK2LNTKNPLR
80MHXJ595HH4YS1FIGC13CCLZD0PEKAPLB4DC0HVLDL9MZP

 Pälkäneen kunnan vanhusneuvosto 28.4.2026 pöytäkirja.pdf (11 sivua)

b8de205ffbcc2a4c7a82c4072abdb0602ba8e0524fe9ea618648f6046d0d71b

on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelussa.

Rekisteröity koko nimi: **Eeva-Maria Manninen**
Titteli: pöytäkirjanpitäjä

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Eeva-Maria Manninen

Allekirjoitettu 2026-05-12 11:01:51 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Tuula Sinikka Paulin**
Titteli: pöytäkirjantarkastaja

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Tuula Sinikka Paulin

Allekirjoitettu 2026-05-12 12:00:16 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Veli Vesa Juhani Mellavuo**
Titteli: puheenjohtaja

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Veli Vesa Juhani Mellavuo

Allekirjoitettu 2026-05-12 19:35:58 (EET)

Rekisteröity koko nimi: **Tiina Tuulikki Kokkola**
Titteli: pöytäkirjantarkastaja

Allekirjoituksen tyyppi: **Kehittynyt sähköinen allekirjoitus**
Tunnistamistapa: **Pankkitunnistus**
Identiteetin tarjoajan maa: **FI**
Varmenteen haltija: **SignSpace (Vastuu Group Oy)**
Varmenteen liikkeellelaskija: **Globalsign TSA**

Tiina Tuulikki Kokkola

Allekirjoitettu 2026-05-12 21:42:29 (EET)

SignSpace allekirjoituspalvelu

SignSpace® on sähköisen allekirjoittamisen palvelu, jonka tarjoaa SignSpace Oy, Business ID 3496593-5, Suomi.

Tähän dokumenttiin liitetty allekirjoitus on eIDAS asetuksen (N°910/2014) mukainen sähköinen allekirjoitus.

Dokumentin allekirjoittaja(t) on tunnistettu palvelussa seuraavasti:

Pankkitunnistus – Allekirjoittaja identiteetti on varmistettu käyttäen vahvan tunnistautumisen menetelmää. Allekirjoittaja on tunnistautunut allekirjoitustapahtuman yhteydessä Signicat Connect-tunnistuspalveluun pohjoismaisilla pankkitunnuksilla.

Allekirjoituksen autenttisuuden tarkistaminen

SignSpace-palvelu tarjoaa käyttöliittymän sähköisten allekirjoitusten tarkastamiseen. Palvelu on sekä palvelun käyttäjien, että ulkoisten tahojen käytössä. Palvelun avulla vastaanottaja voi varmistua, että hänelle toimitettu allekirjoitettu asiakirjakokonaisuus on alkuperäinen ja muuttumaton. Tarkistuspalvelussa käyttäjän palveluun lataamien tiedostojen eheys tarkistetaan ja niitä verrataan palvelussa tallennettuihin tietoihin.

Asiakirjan kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot, säilytetään SignSpace-palvelussa.

Allekirjoitettaessa asiakirjasta muodostetaan jakeluversio, joka sisältää PDF-muotoisen allekirjoitussivun PDF-dokumentin viimeisenä sivuna tai muun tiedostomuodon tapauksessa erillisenä PDF-tiedostona. Jakeluversion PDF on allekirjoitettu sähköisesti SignSpace-palvelun sähköisellä leimalla.

Jakeluversion PDF:n alkuperäisyys ja muuttumattomuus on varmistettavissa tarkistamalla PDF-tiedoston allekirjoitus. Tarkistaminen voidaan tehdä SignSpace-palvelussa tai käyttäen esimerkiksi Adobe Acrobat Reader-sovellusta.

Kiistämättömyyden osoittamiseen liittyvät tiedot ovat saatavissa SignSpace-asiakaspalvelun kautta.

Ohje SignSpace -palvelussa allekirjoitetun asiakirjan tarkistamiseen:

- Tarkistajalla tulee olla käytettävissään allekirjoitettu asiakirja (jakeluversio) sähköisessä muodossa.
- Asiakirja voi olla yksi PDF-tiedosto, jonka lopussa on allekirjoitussivu, tai yhden tai useamman tiedoston ja näihin liittyvän PDF-muotoisen allekirjoitussivun kokonaisuus.
- Tarkistaja avaa <https://signspace.vastuugroup.fi/fi/verifointi> sivuston.
- Tarkistaja lataa palveluun allekirjoitetun asiakirjan allekirjoitussivuineen ja saa tiedon palvelun tekemien tarkistusten tuloksista.

Allekirjoitukseen luottaminen

Allekirjoituksen tarkastamiseen ja turvallisuuteen liittyvät tiedot on kuvattu tarkemmin SignSpace-sivustolla:

<https://signspace.vastuugroup.fi/turvallisuus-ja-lainmukaisuus>.

Tarkempi kuvaus on tarkoitettu myös välitettäväksi tarvittaessa kolmannelle osapuolelle jonka käyttöön sähköisesti allekirjoitettu asiakirja luovutetaan.

signspace

<https://signspace.com/fi>

asiakaspalvelu@signspace.fi

0600 301 339 (0,99 eur/min+pvm, viikonpäivinä 8.00 - 16.00)